

Voerwaarts groeit in circulair voer

'Lagere footprint is ons doel'

De transitie naar een meer plantaardig voedselpatroon staat steeds vaker in de belangstelling. Maar ook een plantaardig voedselpatroon brengt reststromen met zich mee. Voerwaarts weet daar wel raad mee. "De meest efficiënte manier om die reststromen weer tot waarde te maken, is ze te gebruiken in diervoer", stelt August Offenberg, mede-eigenaar van Voerwaarts.

Diervoederfabrikant Voerwaarts richt zich op nichemarkten. Het diervoederbedrijf uit Sinderen bestaat inmiddels tien jaar. Het produceerde eerst vooral biggen- en hobbyvoer, maar de focus verschuift: ze groeien nu vooral in circulair voer voor varkens, kippen en koeien. Over de term 'circulair' bestaat soms discussie. Bij Voerwaarts hanteren ze de definitie: reststromen uit de humane voedingssector. "Er is dus geen landbouwgrond voor gebruikt, het concurreert niet met humane voeding en heeft een hele lage CO₂-footprint, tot zo'n 60 procent lager dan regulier voer", verduidelijkt August Offenberg, mede-eigenaar van Voerwaarts "Die lagere footprint is ons doel. We willen de kringlopen zo veel mogelijk sluiten."

FeedValid

In het voer gebruikt Voerwaarts onder meer retourstromen uit oud brood, maar ook reststromen van de productie van hagelslag, suiker of chips. Deze stromen ontvangen ze via FeedValid. "Zij zoeken continu naar nieuwe stromen. Zo waren we onlangs op zoek naar een extra circulaire eiwitbron. Die heeft FeedValid gevonden: sinds kort gebruiken we een

reststroom van vleesvervangers. Dat is een heel mooi eiwit. Dus zelfs om de kringloop van vegetariërs te sluiten, hebben we vee nodig", lacht August.

Voerwaarts heeft als voordeel dat ze relatief kleine hoeveelheden leveren en

'Zelfs om de kringloop van vegetariërs te sluiten, hebben we vee nodig'

daardoor ook kleine reststromen kunnen verwerken. "Daardoor gebruiken we ook grondstoffen die voorheen in de vergister belandden, zoals chips. De volumes zijn voor grotere bedrijven niet interessant, maar voor ons wel."

Voldoende beschikbaar

De beschikbaarheid van circulaire grondstoffen is volgens August geen probleem: minstens 30 procent van al het vee kan volgens hem met reststromen worden gevoerd. "Het enige probleem is dat het voer duurder is dan regulier voer. Dat klinkt misschien tegenstrijdig als je het over reststromen hebt, maar

broodkrumels zijn bijvoorbeeld duurder dan tarwe." Qua prijs zit het voer tussen regulier voer en biologisch voer in. Daardoor zet Voerwaarts de producten vooral af richting boeren die de meerwaarde van het voer kunnen toelichten. "De gestegen vraag naar circulair voer

komt vooral van boeren die hun producten lokaal afzetten." Daarnaast ziet Voerwaarts ook een toegenomen vraag vanuit particulieren die het voer via een retailer of direct via voerwaarts-circulair.nl kunnen bestellen. "Op die manier kunnen particulieren ook circulair voeren en de footprint van hun eigen eitje laag houden."

Antwoord op negativiteit

Een van de concepten waar Voerwaarts circulair varkensvoer aan levert, is Zonvarken. Dit concept is mede op initiatief van Voerwaarts ontstaan. "We wilden vooral een concept starten dat een

antwoord kon bieden op alle negatieve berichtgeving rondom varkens. We hadden veertien krantenknipsels verzameld met allerlei negatieve berichten rondom de varkenshouderij. Bijvoorbeeld over dode varkens door uitvallende ventilatie of door stalbranden, over weerstand tegen 'megastallen', over stankoverlast en milieu-impact. Met Zonvarken wilden we op al die negatieve punten een antwoord vinden. We hebben daarom eerst met allerlei ngo's gepraat: wanneer zouden zij het een goed concept vinden? Natuurlijk blijven er ngo's die het doden van dieren afkeuren. Maar ook die mensen drinken wel eens sinaasappelsap. Als ik hen vraag of we al het citruspulp op een grote afvalhoop moeten gooien, of dan toch beter in diervoer kunnen verwerken en de kringloop kunnen sluiten, zet dat hen wel aan het denken."

Uiteindelijk is Zonvarken een concept waar de meeste ngo's achter staan. Maximaal dierenwelzijn, minimale emissies van CO₂, ammoniak, fijnstof en geur staan voorop, net als een gezond inkomen voor de boer. "Met zelfs als resultaat dat Milieudefensie geen bezwaar maakt als er een vergunning voor Zonvarken wordt aangevraagd, terwijl ze dat bij elke varkenshouderij standaard doen", weet August.

Lage CO₂-footprint

De CO₂-footprint ligt bij Zonvarken veel lager dan bij een gangbaar varkensbedrijf. Onder meer door het circulaire voer, maar ook omdat de stikstofuitstoot naar schatting zo'n 70 procent lager is doordat de varkens zindelijk zijn gemaakt. Ze mesten op nieuw ontwikkelde platen waarop urine en mest direct worden gescheiden en de mest meerdere keren wordt verwijderd. "Onderzoek heeft laten zien dat er geen fosfaat in de gescheiden dunne fractie zit. Een teken van optimale scheiding van mest en urine. De CO₂-uitstoot zou nog een stuk lager uitkomen als we de urine als kunstmestvervanger mogen aanmerken. Maar zover zijn we helaas nog niet."

Het concept zal verder groeien. Uiteindelijk is het doel om dertien Zonvarken-bedrijven op te zetten. Vanuit de retail is de vraag voldoende groot. "We hebben

August Offenberg: "We mogen naast circulair varkens- en pluimveevoer nu het eerste circulaire melkveevoer leveren."

afspraken kunnen maken met twaalf lokale Albert Heijns en de Van Loon Group. Er komen meer grote klanten bij, maar daar kan ik helaas nog niks over zeggen."

Circulair melkveevoer

Naast circulair varkens-, rundvee- en kippenvoer levert Voerwaarts sinds kort

ook circulair melkveevoer. Dit voer leveren ze aan Burgerboerderij de Patrijs in Laren (Gelderland). Dit bedrijf is omgevormd van een gangbaar melkveebedrijf naar een agro-ecologisch bedrijf dat sinds 1 december producten levert aan mensen in de directe omgeving. "Wij mogen daar het eerste circulaire melkveevoer voor maken en leveren", vertelt August trots.

Tabel 1. CO₂- footprint gangbaar versus circulair voer.

Standaard zeugenbrok	CO ₂ Eq/Ton	Circulaire zeugenbrok	CO ₂ Eq/Ton
Mais	570	Knäckebröd reststroom	130*
Gerst	447	Tarwegries	306
Tarwegries	306	Broodmeel retourstroom	120
Raapzaadschroot	802	Zonnebloemzaadschroot	424
Tarwe	450	Maisgluten	1412
Zonnebloemzaadschroot	424	Bietenpulp	423
Bietenpulp	423	Moutkiemen	295*
Sojaschroot	4487	Rietmelasse	222
Palmpitschilfers	618	Haverdoppen	271
Rietmelasse	222	Hagelslag reststroom	54
Lijnzaad	1446	Chips reststroom	24
Sojahullen			
Synthetische aminozuren			
Vitaminen en mineralen			
	639 CO₂ Eq/Ton		354 CO₂ Eq/Ton

CO₂-equivalenten zijn berekende gemiddelden (PEFCR feed for food) op locatie van herkomst. Transport en productiebewerkingen zijn hierin nog niet meegenomen.

* = geschatte waarde